
Műemlékvédelem és nyelvhasználat – megoldatlanságok Nagyváradon és Bihar megyében

---

2018. 2. 21.

Csomortányi István, az Erdélyi Magyar Néppárt Bihar megyei szervezetének elnöke sajtótájékoztatót tartott a nagyváradai Nagypiacon található, jelenleg vásárcsarnokként működő, egykori villamosremíz lebontási tervéről, valamint a nyelvi jogok Bihar megyei helyzetéről. A sajtótájékoztatón elhangzott: Bihar megyében a legtöbb önkormányzat nem biztosítja a kétnyelvű feliratokat és a magyar nyelven is kiadott közérdekű információkat, még azon településeken sem, ahol a magyarok számaránya meghaladja a 20%-ot.

Műemlékké kellene nyilvánítani az épületet

A nagyváradai polgármesteri hivatal 2018-as célkitűzései között a Nagypiacon található vásárcsarnok korszerűsítése is szerepel, amelyet a rogériuszi piachoz hasonlóan szándékoznak kivitelezni. Ezügyben egyelőre csupán egy tanulmány készült, amely nem tartalmazza a végleges tervet, mégis veszélyt jelent az egykori villamosremíz épületére nézve. „A városvezetés azt tervezi, hogy lebontja a villamosremízt, amely szerkezetileg is egyedülálló Nagyváradon. Emiatt ipari műemlékké kellene nyilvánítani, nem pedig lebontani azt” - hangsúlyozta Csomortányi István. A néppárti politikus szerint a tanulmány készítője nem vizsgálta meg pontosan a helyszínt, hiszen tudnia kellene, hogy a város általános rendezési tervében ez a csarnoképület védett épületként van nyilvántartva. „Tény, hogy a remíz épülete nem szerepel az országos műemléki listán, de lebontása az általános rendezési terv megváltoztatását is jelenti, továbbá ezen a területen három másik ipari épület is található, amelyek közül egy védett státust élvez” - ismertette a tényeket Csomortányi. A

nagyváradai polgármesteri hivatal közölte: egyelőre nem kész tervvel dolgoznak, így nincs ok az aggodalomra. Az elmúlt évek során azonban több esetben volt példa műemlékké vagy védett épületté nyilvánított épületek lebontására, mindenféle megkötés ellenére: a Kaszárnya tér és a Vitéz utca közötti parkoló építése során az egykori Huszár laktanya épületegyütteshez tartozó, városi védettséget élvező, épületet lebontották. 2009-ben, az akkori Bihar Megyei Műemlékvédelmi Alapítvány ígéretet tett, hogy három ipari épületnek, a Repülőhídnak, az Emília-malomnak és a remíz épületének műemlékké nyilvánítását kéri a bukaresti kultuszminisztériumtól, azonban ez azóta sem történt meg. (A Repülőhíd műemlékké nyilvánítását nem kezdeményezték, azonban erre nem is lett volna szükség, hiszen a kultuszminisztérium műemléki jegyzékében a váradi vasútállomás épületegyüttese szerepel, amely által a repülőhíd is műemléki védelmet élvezett, mégis lebontották. Az Emília-malom esetében az alapítvány kérte a műemlékké nyilvánítást, ám politikai érdekek megsértése miatt néhány hónap múlva a műemlékké nyilvánítás visszavonását kérték.) „Legjobb tudomásunk szerint senki sem kezdeményezte a remíz épületének műemlékké nyilvánítását. Figyelembe véve, hogy Európai Uniósi pályázatról van szó, amely kimondja, hogy bármilyen hivatali probléma felmerülése esetén a Polgármester Hivatal elveszíti a pályázatot, fontos ésszen tartani, hogy ha a pályázat eredményhirdetése előtt, vagy a nyertes pályázat kivitelezése során, valaki az épület védetté nyilvánítását kérné a bukaresti minisztériumtól, az a pályázat elvesztését jelenthetné. Ezért azt javasoljuk a polgármesteri hivatalnak, hogy a végleges kiviteli terveket úgy készítsék el, hogy ezek az épületek épségben megmaradnak, és nem veszítjük el őket, mint az egykori Dreher sörgyárat, vagy a szeszgyárat” – hívta fel a figyelmet a néppárt Bihar megyei elnöke.

A kétnyelvűség nyomában

Csomortányi István elmondása szerint a Bihar megyei Néppárt továbbra is próbálja felhívni az önkormányzatok figyelmét a kétnyelvűség használatára, így minden év elején kiküldi számukra a Kisebbségkutató Intézet által elkészített formanyomtatványok magyar fordítását. „Annak ellenére, hogy a közigazgatási törvény és az Európai Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartája, a Strasbourgi Kisebbségvédelmi Keretegyezmény és a román-magyar alapszerződés meglehetősen sok kötelezettséget rögzít nyelvhasználati kérdésekben, az önkormányzatok – román vagy magyar vezetéstől függetlenül – nagyjából semmit sem tartanak be ezekből” – mondta Csomortányi. A legnagyobb problémát jelenleg a közérdekű információk kizárólag román nyelvű közlése jelenti, ugyanakkor a feliratok is legtöbb esetben mind románul vannak az önkormányzatokban, még olyan esetekben is, amikor 20%-nál több magyar lakja az adott települést. A Bihar megyei Kormánybiztosi Hivatalra és a hozzá tartozó összes kormánysszerve is érvényes a kétnyelvűség kötelező betartása. „A nagyobb önkormányzatoknak és a megyei tanácsnak kiküldjük ismét az emlékeztetőt, viszont a hegyközcsatári és az érmihályfalvi önkormányzat esetében perre visszük a kétnyelvűség hiányát, hiszen nem kaptunk választ kérdéseinkre, sem megoldást a problémákra” – közölte a néppárti politikus.